

HOTĂRÂRE

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi
din art.10 pct.4 din Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992
cu privire la antreprenoriat și întreprinderi
(sesizarea nr.154g/2017)

nr. 2 din 30.01.2018

Monitorul Oficial nr.108-112/54 din 30.03.2018

* * *

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională, statuând în componența:
DI, Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *grefier*,
Având în vedere sesizarea depusă la 30 noiembrie 2017, și înregistrată la aceeași dată,
Examinând sesizarea menționată în ședință plenară publică,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 30 ianuarie 2018 în camera de consiliu,
Pronunță următoarea hotărâre:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*activității fără licență*” din pct.4 al art.10 din [Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992](#) cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, ridicată de avocatul Alexandru Tănase, în dosarul nr.3-694/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 30 noiembrie 2017 de către judecătorul Mihai Murguleț, în temeiul articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din [Constituție](#), astfel cum a fost interpretat prin [Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016](#), precum și al [Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională](#).

3. Autorul excepției de neconstituționalitate a pretins, în esență, că prevederile contestate, potrivit cărora desfășurarea activității de întreprinzător fără licență se sancționează cu amendă în mărimea venitului brut obținut, sunt contrare articolelor 1 alin.(3), 21, 23 și 46 din [Constituție](#).

4. Prin decizia Curții Constituționale din 15 decembrie 2017 sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost declarată admisibilă, fără a prejudeca fondul cauzei.

5. În procesul examinării excepției de neconstituționalitate, Curtea Constituțională a solicitat opinia Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova și Guvernului.

6. În ședința plenară publică a Curții, sesizarea a fost susținută de avocatul Elena Munteanu, reprezentantul autorului excepției de neconstituționalitate.

7. Parlamentul a fost reprezentat de către dl Valeriu Kuciuk, șef al Serviciului reprezentare la Curtea Constituțională și organele de drept al Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

A. Circumstanțele litigiului principal

8. La 20 iunie 2017, Direcția Generală de Administrare Fiscală Sud a emis o decizie prin care SRL

„GBA Trans” a fost sancționată în temeiul art.10 pct.4 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi pentru practicarea activității de întreprinzător fără licență, *in concreto* a activității de transport rutier contra cost.

9. La 19 iulie 2017, SRL „GBA Trans” a depus la Serviciul Fiscal de Stat o contestație, prin care a solicitat anularea deciziei menționate *supra*.

10. Prin decizia din 17 august 2017, Serviciul Fiscal de Stat a respins ca neîntemeiată contestația depusă de SRL „GBA Trans”.

11. La 20 septembrie 2017, SRL „GBA Trans” a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, o cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, prin care a solicitat anularea deciziei Direcției Generale de Administrare Fiscală Sud din 20 iunie 2017 și a deciziei Serviciului Fiscal de Stat din 17 august 2017.

12. În cadrul ședinței de judecată din 27 noiembrie 2017, avocatul Alexandru Tănase a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „*activității fără licență*” din pct.4 al articolului 10 din [Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992](#) cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

13. Prin încheierea din aceeași dată, instanța de judecată a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

14. Prevederile relevante ale [Constituției](#) (republicată în M.O., 2016, nr.78, art.140) sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

15. Prevederile relevante ale [Legii nr.845-XII din 3 ianuarie 1992](#) cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (M.O., 1994, nr.2, art.33) sunt următoarele:

Articolul 10 Reglementarea activității de antreprenoriat

„[...]”

4. Pentru desfășurarea activității fără licență sau a activităților interzise pe teritoriul Republicii Moldova, precum și a celor permise în mod exclusiv întreprinderilor de stat, Serviciul Fiscal de Stat, Agenția Servicii Publice sau alt organ abilitat cu atribuția de eliberare a licenței **aplică amendă în mărimea venitului brut** din realizarea obținută în urma activităților menționate.

[...]”

16. Prevederile relevante ale [Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008](#) (republicat în M.O., 2017, nr.78-84, art.100) sunt următoarele:

Articolul 197 Încălcarea normelor de efectuare a transportului rutier de persoane și mărfuri

„[...]”

(3) Efectuarea transportului rutier contra cost de mărfuri **fără a deține licența de transport rutier**, se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 210 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu suspendarea, în ambele cazuri, a dreptului de utilizare a vehiculului rutier pe un termen de 6 luni.

[...]”

[Art. 197 alin.(3) în redacția până la intrarea în vigoare a [Legii nr.295 din 21.12.2017](#)]

Articolul 263

Desfășurarea ilegală a activității de întreprinzător

”[...]”

(4) Desfășurarea unei activități de întreprinzător fără autorizație, licență sau certificat, eliberate de autoritatea competentă în temeiul legii,

se sancționează cu amendă de la 60 la 180 de unități convenționale.

[...]”

ÎN DREPT

17. Din conținutul sesizării, Curtea observă că aceasta vizează, în esență, reglementarea paralelă a răspunderii pentru practicarea ilegală a activității de întreprinzător fără licență, precum și aplicarea sancțiunii în lipsa unor criterii de individualizare.

18. Astfel, excepția se referă la un ansamblu de elemente și principii cu valoare constituțională conexe, precum principiul legalității și certitudinii juridice, principiul clarității, accesibilității și previzibilității legii, principiul individualizării sancțiunilor și cel al proporționalității sancțiunilor aplicate.

A. ADMISIBILITATEA

19. Prin decizia sa din 15 decembrie 2017, Curtea a verificat întrunirea următoarelor condiții de admisibilitate:

(1) Obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din [Constituție](#)

20. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a) din [Constituție](#), controlul constituționalității legilor, în speță a [Legii nr.845-XII din 3 ianuarie 1992](#) cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, ține de competența Curții Constituționale.

(2) Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu

21. Fiind ridicată de către avocatul Alexandru Tănase, în dosarul nr.3-694/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul art.135 alin.(1) lit.a) și g) din [Constituție](#), astfel cum a fost stabilit prin [Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016](#), precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

(3) Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei

22. Curtea reține că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit.g) din [Constituție](#), presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

23. Curtea observă că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie sintagma „*activității fără licență*” din pct.4 al art.10 din [Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992](#) cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

24. Curtea reține că prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzelor, deoarece sub imperiul acestora s-au născut raporturi juridice care continuă să producă efecte și sunt determinante pentru soluționarea cauzei.

25. Totodată, examinând sesizarea, Curtea observă că autorul a supus criticilor de constituționalitate și sancțiunea prevăzută în art.10 pct.4 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

(4) Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate

26. Curtea subliniază că prevederile contestate nu au constituit obiect al controlului constituționalității.

27. Prin urmare, Curtea apreciază că excepția de neconstituționalitate nu poate fi respinsă ca inadmisibilă și nu există nici un alt temei de sistare a procesului, în conformitate cu prevederile articolului 60 din Codul jurisdicției constituționale.

28. Analizând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că autorul pretinde că normele contestate încalcă prevederile articolelor 1 alin.(3), 21, 23 alin.(2) și 46 din [Constituție](#).

29. De asemenea, autorul excepției a susținut că dispozițiile legale contestate încalcă principiul individualizării sancțiunii, contrar articolului 20 din [Constituție](#).

30. Astfel, pentru a elucida aspectele abordate în excepția de neconstituționalitate, Curtea va opera cu prevederile articolelor 1 alin.(3), 20 și 23 alin.(2) din [Constituție](#), prin raportare la jurisprudența sa și a Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare – *Curtea Europeană*).

B. FONDUL CAUZEI

PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLELOR 1 alin.(3), 20 și 23 alin.(2) DIN [CONSTITUȚIE](#)

31. Dispozițiile contestate urmează a fi examinate prin prisma articolului 1 alin.(3) din [Constituție](#), potrivit căruia:

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

32. La fel, prevederile supuse controlului constituționalității urmează a fi examinate prin prisma articolului 20 din [Constituție](#), potrivit căruia:

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

33. De asemenea, în opinia autorului, prevederile supuse controlului constituționalității contravin articolului 23 alin.(2) din [Constituție](#), potrivit căruia:

„(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

1. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

34. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul menționează că art.10 pct.4 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi prevede răspunderea pentru desfășurarea activității de întreprinzător fără licență, implicit a activității de transport rutier de mărfuri contra cost, deși, aceeași faptă este susceptibilă de răspundere și în baza art.197 alin.(3) din [Codul contravențional](#) [*în redacția până la intrarea în vigoare a [Legii nr.295 din 21.12.2017](#)*].

35. În acest context, autorul excepției a relevat că, în speță, persoana juridică urma să fie trasă la răspundere în baza Codului contravențional, care este o lege adoptată ulterior și care stabilește o sancțiune mai blândă.

36. Astfel, autorul susține că prevederile contestate nu corespund exigențelor de previzibilitate a legii, or, persoana nu poate să cunoască în baza cărei legi va fi sancționată, fapt contrar articolului 23 din [Constituție](#). Potrivit autorului, paralelismul legislativ existent generează confuzie și incertitudine pentru destinatarul legii.

37. Mai mult, autorul afirmă că, spre deosebire de prevederile [Codului contravențional](#), care permit individualizarea sancțiunii, ținându-se cont de toate circumstanțele atenuante și agravante, sancțiunea stabilită în art.10 pct.4 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi este una fixă, care se aplică în mărimea venitului brut obținut. În acest sens, autorul menționează că, potrivit jurisprudenței anterioare a Curții, în lipsa unor sancțiuni relativ determinate și a altor mecanisme de individualizare a sancțiunii, persoana nu are posibilitatea reală de a beneficia de o sancțiune echitabilă.

2. Argumentele autorităților

38. În ședința plenară publică a Curții, reprezentantul Parlamentului a susținut că, reglementarea răspunderii pentru desfășurarea activității de întreprinzător fără licență în Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, nu aduce atingere prevederilor constituționale, ci poartă un caracter descurajator pentru faptele de practicarea a activității de întreprinzător fără licență.

39. Guvernul și Președintele Republicii Moldova nu au prezentat opinia sa scrisă asupra excepției de neconstituționalitate.

3. Aprecierea Curții

3.1. Principii generale

3.1.1. Condițiile de calitate a legii

40. Curtea subliniază că dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale, consacrat în articolul 23 alin.(2) din [Constituție](#), implică adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare.

41. În [Hotărârea nr.26 din 23 noiembrie 2010](#), Curtea a reținut că:

„Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – **norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.** În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din [Constituție](#) [...]”

42. Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe.

43. Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anumită garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza *Amann vs. Elveția*, hotărârea din 16 februarie 2000, §56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza *Silver și alții v. Regatul Unit*, hotărârea din 25 martie 1983, §80).

44. În acest sens, în [Hotărârea nr.26 din 27 septembrie 2016](#), Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ **legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate.** De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.

45. Astfel, Curtea subliniază că legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și **să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine și insecuritate juridică. Or, în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative.**

46. Prin urmare, Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

3.1.2. Principiul individualizării sancțiunilor

47. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că prin individualizarea legală **legislatorul trebuie să ofere judecătorului competența de stabilire a pedepsei în anumite limite predeterminate – minimul și maximul special al pedepsei, precum și să prevadă, pentru același judecător, instrumentele care să-i permită alegerea și determinarea unei sancțiuni concrete,** în raport cu particularitățile faptei și cu persoana care a comis o contravenție sau o infracțiune ([Hotărârea Curții Constituționale nr.10 din](#)

[10 mai 2016](#)).

48. Astfel, individualizarea judiciară se poate realiza doar în baza unor mecanisme de apreciere reglementate de lege, fiind astfel o expresie a principiului legalității.

49. De asemenea, în [Hotărârea nr.10 din 10 mai 2016](#), Curtea a subliniat că **în lipsa unei sancțiuni relativ determinate și a altor mecanisme de individualizare a sancțiunii persoana nu are nici o posibilitate reală și adecvată de a beneficia pe cale judiciară de protejarea drepturilor sale**, inclusiv de o sancțiune echitabilă. Individualizarea sancțiunii trebuie să reflecte relația dintre sancțiune (proporția și natura acesteia) și gradul pericolului social al faptei.

50. În acest sens, Curtea a statuat că **lipsa posibilității instanței de judecată de a aplica criteriile pentru individualizarea sancțiunii în cauza concretă și aplicarea unei sancțiuni absolut determinate nu asigură caracterul ei echitabil.**

3. 2. Aplicarea principiilor în prezenta cauză

51. Curtea menționează că, principiul certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept, consfințit prin art.1 alin.(3) din [Constituție](#). Așadar, asigurarea și respectarea principiului certitudinii juridice obligă statul să edicteze într-o manieră previzibilă normele adoptate.

52. Curtea reține că, potrivit art.10 pct.4 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, **pentru desfășurarea activității fără licență** sau a activităților interzise pe teritoriul Republicii Moldova, precum și a celor permise în mod exclusiv întreprinderilor de stat, Serviciul Fiscal de Stat, Agenția Servicii Publice sau alt organ abilitat cu atribuția de eliberare a licenței **aplică amendă în mărimea venitului brut** din realizarea obținută în urma activităților menționate

53. Totodată, Curtea observă că desfășurarea activității de întreprinzător **fără licență** poate atrage și răspunderea în baza [Codului contravențional](#) (de ex: art.169 lit.(l), art.197, art.248, art.263 alin.(4), art.277¹ alin.(2) etc.).

54. Curtea observă că, deși art.10 pct.4 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi operează cu noțiunea de „amendă”, aceasta are în esență natura unei confiscări a veniturilor obținute ilicit, deoarece se încasează *mărimea venitului brut*. Prin urmare, natura sancțiunii este neclară.

55. De asemenea, Curtea constată că art.10 pct.4 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi instituie amenda într-o formă absolut determinată.

56. Astfel, Curtea reține că, din prevederile contestate, rezultă că instanța de judecată nu are posibilitatea individualizării sancțiunii, rolul său fiind redus la o simplă formalitate de validare a actului de constatare.

57. Curtea reține că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a statuat că: ***dacă judecătorul este competent doar a stabili existența sau inexistența infracțiunii sau contravenției, dar nu este competent să stabilească asupra oportunității amenzii sau pedepsei, el nu exercită un control deplină jurisdicție***. În acest sens, persoana interesată este lipsită de dreptul de acces liber la un tribunal de plină jurisdicție (cauza *Silvester's Horeca SRL vs. Belgia* din 4 martie 2004).

58. Curtea reiterează că **legiuitorul nu poate reglementa o sancțiune în așa fel, încât să lipsească instanța de judecată de posibilitatea de a individualiza sancțiunea, ținând cont de circumstanțele cazului**. În astfel de situație, competențele instanței ar fi limitate, creându-se precondiții pentru încălcarea drepturilor constituționale ale subiecților, *inter alia*, a dreptului constituțional la un proces echitabil. Or, în cauza *Chevrolet vs. Franța*, Curtea Europeană a reliefat că exercitarea deplinei jurisdicții de către o instanță presupune să nu renunțe la nici una din componentele funcției de a judeca. Aceasta trebuie să se bucure de plenitudine de jurisdicție, atât în ceea ce privește stabilirea faptelor, cât și aplicarea dreptului. **Imposibilitatea de a se pronunța în mod independent asupra anumitor aspecte cruciale pentru soluționarea litigiului, cu care a fost sesizată, ar putea constitui o încălcare a art.6 §1 din Convenția Europeană.**

59. Prin urmare, Curtea menționează că limitarea rolului instanței de judecată lipsește de substanță garanțiile dreptului la un proces echitabil, consacrat de articolele 20 din [Constituție](#) și 6 din [Convenția Europeană](#).

60. În același timp, Curtea constată că prevederile Codului contravențional, în raport cu Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, stabilesc criteriile de individualizare a sancțiunii contravenționale.

61. Mai mult, Curtea observă că, în contrast cu prevederile articolului 34 alin.(3) din [Codul contravențional](#), potrivit cărora contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 72 de ore, amenda aplicată în baza art.10 pct.4 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nu oferă beneficiul reducerii.

62. De asemenea, Curtea constată că, în temeiul Codului contravențional și al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, sancțiunea pentru desfășurarea unei activități de întreprinzător fără licență poate fi aplicată de către diferite organe (ex. Serviciul Fiscal de Stat, Agenția Servicii Publice, agenții constatatori din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, alt organ abilitat cu atribuția de eliberare a licenței) în lipsa unui raport de complementaritate între acestea.

63. În aceste circumstanțe, Curtea reține că prevederile legale nu sunt redactate cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea din acestea. Prin urmare, prevederile contestate induc incertitudine juridică, fiind astfel contrare și articolelor 1 alin.(3) și 23 alin.(2) din [Constituție](#).

64. Adicional, în vederea asigurării principiului unității reglementărilor și individualizării sancțiunilor, Curtea va emite o Adresă Parlamentului pentru operarea modificărilor de rigoare în acest sens în legislație.

Din aceste motive, în temeiul articolelor 135 alin.(1) lit.a) și g) și 140 din [Constituție](#), 26 din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#), 6, 61, 62 lit.a) și e) și 68 din [Codul jurisdicției constituționale](#), Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. Se admite excepția de neconstituționalitate ridicată în dosarul nr.3-694/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Se declară neconstituționale textele „activității fără licență” și „amendă în mărimea venitului brut” din articolul 10 punctul 4 din [Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992](#) cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

3. Prezenta hotărâre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE Tudor PANȚÎRU

Nr.2. Chișinău, 30 ianuarie 2018.

PCC-01/154g/nr.2

Chișinău, 30 ianuarie 2018
Parlamentul Republicii Moldova

ADRESĂ

La 30 ianuarie 2018 Curtea Constituțională a pronunțat Hotărârea nr.2 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art.10 pct.4 din [Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992](#) cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

Prin această Hotărâre, Curtea a declarat neconstituționale textele „activității fără licență” și „amendă în mărimea venitului brut” din pct.4 al art.10 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

Curtea a reținut că reglementarea paralelă a răspunderii pentru practicarea ilegală a activității de întreprinzător fără licență, atât în Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (art.10 pct.4), cât și în [Codul contravențional](#) (art.169 lit.(l), art.197, art.248, art.263 alin.(4), art.277¹ alin.(2) etc.), nu corespunde cerințelor de calitate a legii, deschizând teren pentru decizii arbitrare, incertitudine și

insecuritate juridică.

De asemenea, Curtea a constatat că art.10 pct.4 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi instituie amenda într-o formă absolut determinată, instanța de judecată fiind lipsită de posibilitatea individualizării sancțiunii, rolul său reducându-se la o simplă formalitate de validare a actului de constatare.

Astfel, Curtea subliniază că deficiențele conturate *supra* reclamă intervenția Parlamentului în vederea operării modificărilor de rigoare în cadrul legal, ținând cont de considerentele expuse în hotărârea menționată.

În conformitate cu prevederile articolului 28¹ din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#), Curtea solicită Parlamentului să examineze prezenta adresă și să-i fie comunicate rezultatele examinării acesteia în termenele prevăzute de lege.

PREȘEDINTE Tudor PANȚÎRU